

HORTOBÁGY.

DEBRECZENI HETILAP

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALOMMAL.

10. szám.

Első évfolyam. 1862.

Jul. 4.

Julius elsejétől kezdve
előfizetést nyitunk a

„Hortobágy“

jul.—decz. félelvi folyamára.

*Előfizetési ár, helyben házhoz hor-
dással, vagy vidékre postán küldve,
2 frt. 50 kr.*

Kean Portsmouthban.

(Novella a művészeletről.)

1819. bőjtmáshói késő esős estve volt, midőn Portsmouth egyik leghoszabb s legsszebb utcáján az ugynevezett magas utcán nehézkes postakocsi haladott s „a két matrózhoz“ czimzett vendéglő előtt megállt. A szolga csengetésére, ki történetesen épen az épület kapuja előtt állott, két inas sietett elő, kiknek a zörgő kocsi hirtelen megállása vendégek érkezését jelenté.

Az ajtó kinyílt. Fürgé ficzko ugrott elő nagy gyorsasággal s egész tisztelettel egy zömök, halvány férfit segített ki a kocsiból, kinek arcán sajátságos parancsoló méltóság ömlött el. Hihetőleg a barátság-talan idő miatt vette fel az idegen többi öltönye felé a nagy, hosszú, kopott színű felső kabátot, melynek felhajtott galléra öt fülig eltakarta s mely a kissé nagy fején ferdén ülő s meglehetősen elviselt arany himzésű kék bársony utisapkával egyesülten, utasunknak különös alakot adott.

Utasunk nem látszott jókedvűnek. Tömött szemöldei alól oly tüzesen s parancsolólag tekintgetett szét, hogy a vendéglői személyzet önkénytelenül tiszteletet érzett iránta s bizonyos nemével a félelemnek tudakozódott parancsai után; mert környezete feletti uralkodás s valami leirhatlan jelleg tükröződött viszsza az idegen arcvonásain.

— Két szobát az utcára! — szólt parancsolólag s követé a szobapinczért, ki kétkaru gyertyatartóval, tiszteletteljesen lépdelt előtte.

Az idegen leveté felső ruháját s egy karosszékbe dőlt, s mialatt a szolga egyetmást gondosan rendezgetett, boszankodása néhány hatalmas tengerészkaromkodásban tört ki a rossz idő miatt; különösen a chichesteri állomástól idáig tartott feneketlen sár miatt zugolódott és sajnálatát fejezte ki, a felett, hogy utját mért nem inkább a csatornán, tengeren tette. Hynemű magánbeszéd folyama alatt James, a szolga, a rakosgatással elkészült, s hallgatva az ajtónál, további parancsra várt.

— Mond meg Hullnak, szolgáltnak, hogy jöj-jön fel, — szólt az utas s egy pillanat múlva Hull a háziszolgával belépett, ki néki a meglehetősen súlyu málhát felhozni segített. A vendéglői szolgák eltávoztak s az ur inasának meghagyta, hogy estelit rendeljen, hosszú málhazsákjából elővette hálóköntösét, felvette s kényelembe helyezte magát.

— Ujság uraim, felséges ujság! — kiáltott nagy örömmel, mindenkit tullármázva Jeckinson William, az „Európához“ czimzett nagy vendéglő testes birtokosa, az első emeletbeli étterembe rohanva, hova már rendes vendégeinek legnagyobb része megérkezett.

— Mi ujság, mi ujság? — kérdezek többen kíváncsian.

— Mi ujság? — Müélvezet! — szólt lelkesülten; — Kean, a nagy Kean, Anglia legnagyobb, leghiresebb színésze, az utólérhetetlen művész, Portsmouthba érkezett.

— Dicső! — kiáltották a vendégek.

— Megjött, uraim, de fájdalom, nem hozzám szállt, a wighti boszorkányokra mondom, ez bánt engem, de ő nem hibás; az a fajankó postakocsis, az az öreg mogorva Lumley, a genialis művészt „a két matrózhoz“ vitte; kérem önöket, a két matrózhoz! a hol egész napokon át alig látni több, mint egy vendéget, hol a nyugalmas kilátáson kívül alig van egyéb; mint rossz ser, s büzhödt rostélyos. Nem akarom dicsérni; de a „két matrózhoz“ mintha „Kean“

is volna! De én nem csüggedek el, dicső tervem van; no de nem beszélem ki idő előtt.

A hír mindenfelé örömet szült. Köszönetet mondtak a fogadósnak a valóban érdekes ujságért. Több fiatal tengerésziszt és kereskedő örömköltésben tört ki s a művészt hangosan éljenezte.

— Kean oly nagy színész, kihez hasonló még nem volt Angliában. — kezdé John Maltravers, a királyi fegyvertár igazgatója, régi szenvedélyes színházbarát, s tapasztaltságára kissé elbizakodott férfi. — Huszszornál többször láttam Londonban, és ez ám nem kis dolog. Igen uraim, a kifejezés ereje ezen rendkívüli színésznél sokkal uralkodóbb, mint a mély benső érzés; erős zsémbes szenvedélyek az övéi, azok festésében ő most elérhetetlen s az is marad; a gyengébb, finomabb játék, az édes beszéd, hiányzanak ugyan nála; de éppen azért született király s ki hasonló hozzá tragikai szerepben? Tekintete mint zsarnoknak, gonosztevőnek, lesújtó, és hallgatása rettenetes! Oh uraim, ha önök nagyságot, férfiaságot, büszkeséget akarnak előállítva látni, Kean fogja személyesíteni, Kean és senki más!

— Legjobb szerepei Macbeth és Jago Othellóban — szakítá félbe a beszédet Johnstone, gazdag báró, ki hol Londonban, hol Portsmouthban lakott, s erősíté, hogy többször látta a művészt.

— Mit Macbeth, mit Jago! — fordult felé hevesen az előbbi. — nézze meg ön „III. Richard“-ban, figyelmezzon örült nevetésére „Lear király“-ban s azt fogja mondani: az öreg directornak igazsága van, Keannek jobb szerepe nem lehet. — Szóval uraim, mindnyájan meg fognak erről győződni, mert ő itt van, én pedig vendéglősünket ezen tudósításért át szeretném ölelni, ha tudnillik oly iszonyú vastag nem volna.

A vendéglős jóízűen mosolygott a dicséreteken, miket kedvenczére halmoztak, kezeit folyvást titokteljesen dörzsölte és úgy tett, mint a kinek valami különös terve van, de melyet még nem akar nyilvánosságra hozni. A társaság végre eltávozik s a hírt a városnak minden részében elterjesztette.

Az egész Portsmouthtól várvavárt est, mikor az ünnepelt művész először mint „Lear király“ fellépendő volt, elérkezett. Kean Portsmouthba tulajdonképen ifjúkori barátja Smith felszólítására jött Londonból, ki felkérte őt, működnie közre jutalomjátéka alkalmával; ezenkívül még két szerepben akart fellépni, s azután visszatérni. Hogy mint tódult a népez estve a színházba, hányan tértek vissza nem kapva helyet, mily leírhatatlan volt a művész diadala s mily nagy jóvedelme lett a meglehetősen eladósodott Smithnek, ki írhatná le mind ezt? És ez nagyon természetes, mert a lángésznek és művészetnek, kivált oly nagy mértékben egyesülve, mint az Keannél feltalálható

volt, mindenütt fénylően kell kitűnni, győzedelmeskedni mivelt és durva lelkek felett, mert a művész jellemzése, előadásának hűsége, természetesen mindenkit bámulatra ragadott!

Portsmouth régtől fogva híres tengeri város, nagy kikötője, mely az egész angol hajóhadat befogadhatná, szép sétányai, magas és széles sánczain, valóban remek látványt nyújtanak, különösen a szép tavaszi hónap: májusban, mely élénk zöldével mindent megifjít.

E kedves látvány nézésében elmélyedve, ragyogó szemeivel a végtelen tenger felett kalandozva, talán küzdésteljes művészi életének fáradozásait mostani állásával összehasonlítva állott Kean első diadala után, a verőfényes napon, a tengeri erőd szélének egyik kiemelkedő erkelyén s nem látszott észrevenni, hogy a sétálók közzül már többen felismerték, s meg-megállanak, hogy őt közelebből figyelmesen vizsgálják.

Hirtelen két ember közeledék felé, Smith és egyik társa.

— Kedves Kean, — szól az első, — a nagy hatás, mit tegnapi játékod Portsmouthban keltett, le nem írható. Lelkesült tisztelőid és barátaid száma seregekre megy. Tisztelt barátom, légy oly jó, teljesítsd egy kérésemet.

— Hadd hallom!

— Tegnap megígéréd nekem, hogy ma este vendégem leszel; ígérd meg, hogy holnap egy nagyobb baráti kört fogsz jelenléteddel szerencsétetni. Társammal már kétszer keresélek itt, nehogy valaki megelőzzön, — remélhetek tehát és ígérhetem-e?

Kean mosolygott és pár perczig gondolkozott.

— Nem szeretem a vendégségeket, de legyen meg régi jó barátom a te akaratod, el fogok menni, de mondd meg előbb mikor s hová?

— Színház végével Kocsi fog várni, mely az „Európa“ szállodába hozand. Fogadd magam és mások köszönetét szíves ígéretedért. A vendégség valódi rendezőjét azonban nem nevezem meg. Régi ismerősöd ő s köztünk legyen mondva, talán a legnagyobb csodálója elmédnék Portsmouthban. — Isten veled!

A boldog Smith és barátja vidáman távoztak el, de Kean arcza elborult s mély gondolatokba merülve sétált tovább a sánczon. Bizonyos kedvetlenség mutatkozik arczán.

— Mégis nyomorult komédia az élet! — morgó fél halkán. — A dicsőség nélküli ember; — pedig a dicsőség gyakran oly csalárd, mint meg nem érdemelt, — szintén csak olyan ember, mint az ünnepelt, s kinek van reá gondja? kételkedve csóválják fejüket tehetséged felett, ha dicsőséged trombita hangja előbb meg nem üti füleiket. — E nélkül éhen halhatsz, ha a legdicsőbb lángész szunyadozik is benned. Saját életének fáradozásai küzdőmei jutottak

eszébe, sok nyom nélkül elveszett nagy tehetségre gondolt, s a féligmeddig romba dőlt torony régi ablakaiból lecsüngő borostyánlevelek úgy tetszének neki, mintha az emberek igaztalansága miatt ontott, s megszáradt zöld könnyek volnának.

Nehézkes lassu lépéssel haladott tovább, rendes szokása szerint, s visszament a vendéglőbe. —

Az előadásnak vége lett. „III. Richard“ fényes öltözékét letévén, szolgálójának nyújtá át, s rendes ruháját vevén magára, a reá várakozó kocsiba ült. Még akkor nem volt divatban, hogy a művészek és művésznők fogataiból a lovakat kifogják s azokat emberek huzzák. Kean tehát a rajongók éljene nélkül érkezett a vendéglőbe. A kapu fényesen ki volt világítva. Ottan állott az egész portsmouthi színházi személyzet Smith vezénylete alatt, utczát képezve és szívélyes hódolattal fogadta a nagy művészt.

Az „Európa“ vendéglő étterme, melyről már előbb szólottunk, diszesen fel volt ékesítve s kivilágítva. A terem ajtajánál Jeckinson fogadta a várvavárt vendéget, s bemutatá neki a valóban fényes gyülekezetet, mely — a színészeken kívül — Portsmouth legelőkelőbb családjaiból állott.

— Uraim és hölgyeim, — szólta Kean, — nem tudom mivel érdemeltem meg ezen nagy kitüntetést, melyben önök engem részesítenek, de azt tudom, hogy Portsmouth, barátságos lakosságával, örökre élni fog emlékezetemben.

Mindenki a barátságos művészhez sietett, ki mint látszik, most jó kedélyben volt. Természettől sápadt arczán benső vidorság tündöklött, kissé morgorva vonásai a zord kinézést elvesztették, s tömött szemöldeit szelidíté szemének élénk kedves kifejezése, — szóval Kean arczáról meglegedés s kedélyesség sugárzott.

Hogy a művészetéről s különösen legutóbbi diadaláról való dicséretnyilatkozatokat kikerülje, a társalgás fonalát a város gyors szépülésére, a legnagyobbított hajógyárakra, fegyvertárakra, s a kikötőben állomásozó hadihajókra vitte át, éles és találó megjegyzéseket tett Portsmouthban töltött korábbi éveire, mely megjegyzések a hallgatóságot felette érdekelték.

A vacsora ideje elérkezett. Helyet foglaltak; Keant tiszteletből legfelülre ültetve, s az étkezést a legnagyobb fesztelenséggel elkezdték. Vége hossza nem volt a sok tréfának, nevetésnek; leginkább a művészet, színház, politika s a legközelebbi háboru valának a beszélgetés tárgyai, és az asztal végénél ülő házbirtokos méltán büszke lehetett ily szép számú vendéget, s a világhírű Keant, a társaság gyöngyét látván termében.

Kedves olvasóim, már eddig bizonyosan kitalálták, hogy a gazdag vendéglős már említett terve az volt, hogy nevét egy nagy vendégség adása által, hová a nagy művész és a város előkelői hivatalosak lesznek, híressé tegye; ami inycsiklandó lehet, itt minden pazarul volt feltalálható, a legjobb borok kíséretében, s a vendéglős, kinek terve ily pompásan sikerült, alig ösmert magára nagy örömeiben.

Végre egy öreg tábornok emelte fel poharát.

— Tisztelt művésznök egészségére! — szólott és szavait általános éljen s kocczintas követte.

— Éljen házigazdánk! — hangzék ezután a vidám fegyvertárigazgató ajkáról; majd midőn a zaj s pohárcsengés elnémult, Kean felállván eképen szólott:

— A tisztelt gyülekezet figyelme mélyen meg hat, de vig összejövetelünk tulajdonképeni rendezője, kinek leginkább köszönettel tartoznám, mindeddig ösmeretlen előttem. Kérem, nevezze meg magát, s örömem kettős leend, ha benne, mint mondák, régibb ösmerősömet tisztelhetem.

E szavakra a művész elé lépett a vendéglő boldog tulajdonosa, s magát mélyen meghajtva szólott:

— A megtiszteltetést, melyben házam ön, az anynyira istenített művész részesíté, sohasem fogom elfelejteni. Ide érkezte óta minden vágyam abban öszpon-tosult: vajha önt, Angolhon legnagyobb művészt, előkelőbb polgártársaimmal s barátimmal együtt bár rövid időre is házamban tisztelhetném. Ohajtásom beteljesült! Ezt kedves barátomnak, Smith urak köszönhetem. A mai nap legboldogabb napjaimnak egyike. Fogadja ön vendégeim nevében is legalázatosabb köszönetemet. — Szavaihoz még egy rakás hizelgést csatolt, mik a művészhez voltak intézve.

Kean a beszéd alatt, mely a hallgatóságra kellemes benyomást tett, szeméit folyvást a fogadósra függesztette, ki alig végzé be beszédét, midőn a művész szemöldei félelmes ránczokba huzódtak. Székéről felemelkedett s mennydörgő szavával, mivel Londonban gyakran az egész színházat megrázkodtatá, eképen szólott hozzá:

— Ismer-e még ön? Nem az vagyok-e mostan is, ki ezelőtt 15 évvel, szegényen, ismeretlenül jártam erre? Akkor egy kis vándortársulat tagja voltam. Egy napon egy kis házba léptem, hol ön sört mert. Egy meszely portóit kértem. És ön adott, de hogyan? Bal keze hamarabb nyult ki a pénz, mint jobbom az ön sere után. Megvető arczát, viseltes ruhámra intézett gunymosolyát, sohasem felejtethem el! A körülmények megváltoztak. Ön a mint látom, gazdag vendéglő tulajdonosa, de én még most is az a Kean vagyok, kit ön oly gyanúsán lenézett, csak hogy most jobb öltönyt viselek. Híremért akart ön kitüntetni? — Itt egy száz bankjegy estvélyéni részvevésemért, — úgy hi-

szem, a tisztelt társaság nem ró meg e tettemért. — Tartsa meg ön borát, ételeit! Megvetem őket és — önt!

Kean meghajtá magát a bámuló társaság előtt, s figyelemre sem méltatva a hűledező vendéglőst, az érette összegyülekezett vendégek során keresztül eltávozott.

fordította. Sz. T.

Az Isten áldása.

A szénál — a mi kevés lett — betakargatták gazdálkodóink. A szénaarány, mind a tavalyi termés, mind a termő helyekhez képest nagyon különbözik. A lapályosb helyeken néhol felényi, néhol két harmad résznyi termelt mint tavaly. Egész termést vidékünkön sehol sem találni, sőt a hátság helyeken kiszűlvén, a széna egy negyed sőt egy hatodrésznyi is lett a tavalyihoz képest; s a gazda csupán azon csekély vigaszt találja magának, hogy nem kórós, és az idő gyűjtés és boglyázásra kedvezvén, a mi kevés van, az oly jó, minő évek óta nem volt.

Már most csak a sarju adhat kárpótlást, s ha az időjárás oly kedvező lesz, minő e hét elején volt, ha jó esőzés elég nedvességet nyújt szomju földeinknek, adni is fog; ellenkező esetben a takarmány roppant drága lesz ez idén. — Piacunkon, a múlt héten 10—12 frt is volt a szénának piaci ára, hét rudasos vontatónkint.

Az aratás ideje elérkezett. Az árpa szépen megsárgult, a buza halvány aranykalászkodni kezd, a rozs és zab éréshez közelget. Ki a folyton fejlődő földmívelés alapszabályait ismeri, az zseni arattat, hogy sok drága szem kárba ne menjen, és a termés minősége emelkedjék. A kinek földje halmosb helyeken fekszik, jól teszi, ha az aratást felülről kezdi, részint, hogy hirtelen eső, felülről aláfolván, a keresztiek alját ne áztassa, részint mert a szállítás könnyebben történik alá felé, mint megfordítva. *) —

A gabonatermés — így lábán — középszereinek mutatkozik határunkon; hány magot ereszt egyremásra? annak idejében tudatni el nem mulasztjuk. — A tőlünk nyugotra fekvő helyeken rossz termés, vagy éppen teljes terméshiánytól

*) Isten bocsássa meg gazdasági tapasztalatlanságunkat, de ezt nem értjük. — Szerk.

félnek, így Szoboszló és Nádudvar körül, míg délre, p. o. Bojt, Ártánd, Sas körül, különösen pedig a zomlini pusztán, és keletre, p. o. Acsád, Mártonfalva környékén bő aratásra számítanak. Felföldiek azt állítják, hogy Kassán tul igen jó termés lesz. — Mind ebből pedig mi azon tanúságot vesszük, hogy ha általános bőség nem lesz is, kivált a bántási és kunsági vetések rosszul állván, sükségtől egyáltalában nincs ok félni, főkép ha meggondoljuk, hogy Fehér megyében, mely buzatermő vidékeink közül az első helyek egyikét foglalja el, szép termés mutatkozik, s hogy a múlt évi nagy bőségből nem kevés élet maradt eladatlanul. Ezen állításunkat bizonyítsa azon körülmény, hogy a debreczeni piacon, a múlt és a folyó héten, apránként tetemes mennyiségű gabna adatott el, a mintegy 10 nap előtt közelebb emelkedett áron, melyek azonban, éppen a nagy készletek miatt, közelebb ismét alább szállottak.

A tengeri kezdi fejét hányni, s szép termést ígér. A fiazást vagy is a fattyuhajtások kitépését emlékezetbe hozzuk, nehogy az anyanövény táplálására szükséges nedvet, a haszontalan hajtások kiéljék.

A zöldség, mint káposzta, kalarábé, kártifola, mársajnosan kezdék érezni a nap tikkasztó hevét, s míg a mostani jó esőzés be nem állott, aggodnunk kellett, a kik a töltött káposztát szeretik. Borsó és paszuly csekély szeműek.

A lóhere és bükköny türhető, s a hol az ég, ágyát megnedvesíté, még szépnek is mondható.

D. E.

Közelet.

A folyó évi június 30-dikán tartott zenedei választmányi gyűlésben, a zenede beszerzése tárgyában javaslat készítésére kiküldöttek jelentése folytán, elhatároztatott, hogy az iskolai tanfolyam már folyó évi okt. 1-én megnyitassák; s 3 tanári állomásra, csőd utjáni pályázat nyitassák, mindegyik tanár évi fizetése 600 ofrtban állapítván meg.

Továbbá az alapítványi oklevél és kötelezővények mintája egyleti ügyvéd által bemutatván, azok kinyomatása elrendeltetett.

Végre az alapító tagok hirdetmény után felhivatni rendeltettek, hogy alapítványaik összegeit, 1862. évi január 1-től folyó 6% kamataival együtt vagy folyó évi július 15-ig befizessék, vagy azon időn túl biztosított kötelezvényt adjanak; oly módon, hogy a ki legfeljebb 5 év alatt kötelezi befizetni az alapítványi tőkét és kamatait, arra nézve egy kezesseli biztosítás elegendőnek vétetik, a ki pedig 5 évet haladó határidő alatti befizetésre kötelezi magát, vagy 5 évre ugyan, de kezest nem állít: az betáblázással tartozik a kötelezvényt biztosítani. —

A magyar írók segélyegylete, egy éves korában is büszkesége lett már nemzetünknek. Alapítványok és ajándékozásokban eddig mintegy 70,000 frttal rendelkezik, s már több író tetteleg segélyez. A javára rendezendő sorsjátékhoz 100,000 sorsjegy közelebb kibocsátatik, s a huzás, melynél a nyereménytárgyakat hazafias adományok, köztök egy, 12,000 forint értékű ezüst készlet képezik, még ez év folytán meg fog tartatni. Egy sorsjegy ára 50 kr. Sorsjegyek néhány nap múlva szerkesztőségünkönél is kaphatók lesznek.

Figyelmeztetjük az egylet ügyvezetőit, hogy sokan, nem az ügy, hanem tehetségökhöz képest, kissé magasnak találják a 200 frtos alapítványt. Mindenesetre célszerű volna fél és negyed alapítványokat is elfogadni. — Mi név szerint is tudunk egyéneket, kik így alapítványokat tennének.

Nem csak beszéd közben, de könyvekben is igen gyakran, sőt majd mindig összetéveszteni halljuk e két fogalmat: kísérteni és kísérteni. — Kísérteni annyit tesz, mint gyakorlatilag megvizsgálni valaminek a létesíthetőségét, alkalmazhatóságát, sat. kísérteni pedig azt teszi hogy csábításra törekedni. — A hiba valószínűleg onnan ered, hogy a német nyelvnek mindkét fogalomra csak egy német szava van, a „versuchen.“ Latinul a kísérlet = proba, a kísértet pedig = tentatio, vagy spectrum.

Általában gyakran jövünk kísértetbe, hogy magunkat német szó által fogalmainkban megzavartassuk, pedig kíséreljük meg csak! és át

fogjuk látni, hogy e nyügtől nem nehéz megszabadulnunk.

Az „Emlékkert“ sorsjátékához utóbbi közlésünk óta következő nyereménytárgyak érkeztek be. 188. Színes emlékpohár. 189. Czérnamotóla. 190. „A haza nemtője“, színezett kép. 191. „Képviselők az 1861-diki országgyűlésen.“ Kép. 1-ső 2-dik és 3-dik lap.

E tárgyakat ajándékozták: a magyar képzőművészek társulata, Sesztina Lajos ur és Zengey Jánosné asszonyság.

Midőn már most a nyereménytárgyak nem megvetendő sorozatát bezárótnak tekinthetjük, elismerést mondunk a lelkes adományozóknak buzgóságokért, melylyel az „emlékkert“ ügyét előmozdítani sziveskedtek.

Egyszersmind figyelmeztetjük a közönséget, hogy a sorshuzás holnapután okvetlenül végbe menvén, mind a hangversenyre belépti, mind sorsjegyekről idejében gondoskodjanak.

A sorsjátékot megelőző hangverseny műsorozata mai napig következőleg van összeállítva:

1. „Világosi dal. Vékony deszka. Megvirrad még. Ez a világ, és Kisfűrűlám.“ — Czimbalmon, vonó hangszerek kíséretével előadja Kóbor Gizela k. a.

2. „Izabella könyörgése“. Mayerbeer „Ördög Róbert“-jéből. Énekli Kiss Sándor ur zongorakisérete mellett Hannig Weisz Karolina assz.

3. „A magyarok Istene.“ Petőfi Sándortól. Szavalja Csanády Gizela k. a.

4. „Koszoru“, magyar népdalokból fűzve, zongorán előadja Puky Gyula ur.

5. „Szivhangok“, id. Lendvay Márton románcza. Kiss Sándor ur zongorakisérete mellett énekli Hannig Weisz Karolina assz.

6. Magyar nóták. Kiss Sándor ur zongorakisérete mellett gordonkán előadja Komlóssy Lajos ur.

7. „Bordal“ Thern Károlytól. Énekli a főiskolai tanuló ifjuság énekkara.

Tehát tisztelt olvasó! sem lövelde, sem löde... A lövészegylet m. hó 29-kére hirdetett alakító közgyűlése nem tartatott meg. — E körülményt nem annak véljük tulajdoníthatni, hogy közzülünk, kik Nimród maradékinak lenni mondatunk, a lövészegyletnek szükségét többen be ne látnák, hanem inkább az általános kedvetlenséget és azt okoljuk, hogy az egyleti életre mostanában éppen nem jár jó idő.

A „Hölgyfutár“ mult félévi utolsó száma, „meglepetést“ hoz mult félévi előfizetőinek. A szerk. tudtul adja, hogy a változatosság, melyre törekedett, nem engedé a „Jávai orvos“ cz. regényt befejeznie, hanem reméli, hogy előfizetőivel ezentul is találkozandik, akkor aztán elolvashatják, — a ki pedig most talál előfizetőül belépni, a regény elejét kérdezze meg a szomszédjától, nemde?

Ezt mi debreczeniek úgy nevezzük, hogy kötéllel fogása az előfizetőknek, s bármily elismeréssel vagyunk a „Hölgyfutár“ érdemei iránt, éppen nem csudálkoznánk, ha ily bánás után, előfizetői „változatosság kedvéért“ ott hagynák.

A Kazinczy szobor már megérkezett a halhatatlan nyelvapostol szülőföldre Érsemlyénbe, s ott rövid idő múlva ünnepélyesen felállíttatik.

Az élelmes Kertész György kávéházat és vendéglőt nyitott csapóntczán, az épülő színház irányában.

A „Pécsi lapok“ és „Virágesokor“ a mult hó végével egy időre megszűntek. Ellenben Szini Károly szerkesztése mellett „Diogenes“ czimű gunyoros lap indult meg. A „Napkelet“ közelebbi számát lefoglalták.

A legyek elpusztulnak, ha a szobában babérolajjal bekent deszkadarabokat helyezünk szét; a szunyogokat pedig szenen égetett töklevel, vagy redves fa füsté elkergeti. De a legyeket legbiztosabban el lehet veszteni vesszőkre kent madárleppel. — A szerek kellemetlen szagát egyéb jó szag vegyítésével mérsékelhetjük.

Herczeg Eszterházy Pál egy közelebbi alkalommal egyik lábát kitérte. — A koros herceg alig fog vigasztalást találhatni azon körülményben, hogy híres sötét pej lova „Lady of the Lake“ az idén Pesten 1000, és Lembergben 600 frtot futott zsebre.

A dunagőzhajózási társulat közelebbi főnyereményét maga a társulat nyerte.

Felszólítjuk t. cz. előfizetőinket, hogy a ki lapunk jelen folyamából egy 3-dik számot nélkülözhetne, azt nekünk illő árért átengedni sziveskedjék.

A pesti irodalmi körökben azon hirt rebesgetik, hogy Jókainé közelebbi lép a színpadról. Adja Isten, hogy ez se teljesedjék be, mint a Hollós Kornélia lelépéséről terjesztett.

Mint néhány év előtt a naptár készítés, ép oly divathan van most a társas utazás. Alig ment végbe a triesti, mely több tekintetből eseménynek nevezhető, már ismét hármat terveznek: egyet Velenczébe, egyet Ujvidék, Belgrad, Orsova és Mehádiába, egyet pedig 50—60 frt utiköltség mellett Szambulba.

Az augsburgi allgemeine Zeitung minap azt irta a kéjutazókról, hogy két hadihajó sárga fekete lobogóját megéljenezték. E hirt közelebb a „P. H.“ újdondásza, tetemes módosítással megczáfolja, tudatván, hogy az illető hajókon nem is volt lobogó.

A tej itczéje piacunkon 6 kr, magán háztól hordatva 7—8 kr, a mi azt bizonyítja, hogy a piaci tej nem valami kedves drága eledel, — háznál is adnak ugyan egy itczét 6 krért, de rendes hordatásnál némelyek többet kérnek, a mi furcsa kereskedelmi számítás.

Az éretlen apró barack itczéje 4 kr, a szép és jó meggyé 2—3 kr.

A hasított tűzifa 6 lábas ölet 9 frtjával adják, házhoz szállítva.

A napszámosok bére e héten 70—80 kr-ra emelkedett, minek okát, a beállott takarásban kereshetjük.

Piaczi árak július 1-jén.

Közép ár: 4 pozsonyi mérő tiszta búza 4 frt. — kr. — Kétszeres 5 frt. 40 kr. — Rozs 2 frt. 50 kr. — Árpa 1 frt. 70 kr. — Zab 1 frt. 40 kr. — Tengeri 5 frt. — kr. — Köles 5 frt. 70 kr. — Kása 5 frt. 60 kr. — Egy mázsa szalonna 36—38 frt. — kr. — Egy font marhalus 20 kr.

A helybeli anyakönyvtár jöltevei.*)

(Folytatás.)

57. Özv. id. Tisza Lajosné, szül. Széki gr. Teleky Juliánna asszony Pestről: harminczhárom darab részint magyar köriratú, részint egyéb nemű hazai és külföldi keletes és emlék érmet, köztök 5 arannyal.

58. Ugyanazon méltóság mint kiadó: Tisza Domokos hátrahagyott versei. Pest. 1857. — Ezenkívül most nevezett fia hagyatékából: Szent Nerzes patriarcha 24 nyelvű imakönyvének (Velence. 1857.) — és Le Vaillant de Florival Mechitaristák és Örményország történeteinek (Velence. 1844.) diszkötetű példányait.

59. Mező Mihály szeghalmi egyházközség 4 db. ezüst érmet, — és Nyitrai János helység gazdája ugyancsak Szeghalmáról, egy XVI. századi magyar nyomtatvány (Az életnek kvt-feje) töredékét.

60. Balogh Ferencz főisk. esküdt XVII. és XVIII.-dik századi magány — leginkább missilis — kéziratot, 25 db.

61. Márk Pál lelkész, gymn. tanár: Calvin Institutiomak fordítását Szenczi Molnár Alberttől: Az keresztényi igaz hitre való tanítás Hanovia 1624. (4-edr. 1538 lapnyi) ritka épségű, Molnár A. egykoru arcképét is tartalmazó becses példányban.

62. Orlai Petrics Sámuel festőművész mint szerző: II-dik Lajos magyar király hullájának Csele patakban megtaláltatását. Nagyszerű olaj festmény.

63. Irinyi Sándor biharmegyei születésű ifju, mint szerző festőművész: gr. Széchenyi István életnagyságú jeles képét olajfestményben Barabás után, diszkiállítással.

64. Kallós Kálmán főisk. rajztanár: az új fedelezetű s kijavított főiskolai épület kisdud rajzát készítette metszés alá.

65. Erdélyi Sándor kisujszállási lelkész mint szerző: Keresztény tanítások I. Debreczen. 1862.

66. Sápó Sándor bányagazgató Rosnyóról: Exhibition of the works of industry of all Nations 1854. London. 1852. Az első londoni világműkiállítást ábrázoló diszmunka.

67. Demjén István birtokos Naményből: Ugyanezen világműkiállításhoz vonatkozó duplatallérnyi nagy emlékérmét, új ezüsből.

*) A közelebbi 9-dik számban hibásan megjelent 31-dik tétel így olvasandó: „Baranyi László helybeli polgár, volt nő-növeldéi igazgató: Kétszázharmincznyolcz darab, főleg növelészetű könyvet stb.

68. Csányi Dániel főiskolai tanár; — Fördös Dávid lelkész Kecskemétről; — Hagara Sándor birtokos Szathmárból; — Kálmánchelyi Gábor debreczeni polgár; — Morvay Károly, Nagy Gyula, Kiss Albert, Szél Farkas, Vásárhelyi István tanulók; — K. Tóth Kálmán hittanjelölt; — Steczka Mihály műkertész Tyukodról; — Varga Gábor városgazda B. Ujfaluából: különböző egyes cikkeket, könyveket stb.

69. Telegdi K. Lajos könyvtáros mint kiadó: több rendbeli nála megjelent munkák egy egy példányát.

70. Csáthy Lajos és társa mint kiadók: Beranger dalai. I. Debreczen. 1860. — Vonliarliarszky. Delnő. regény, ford. Sár-vary Elek. Debreczen. 1860. — K. Nagy Benő és Sár-vary Elek: Magyar hölgyek életrajza. Debreczen. 1861. — Illésy György: Széchenyi emlékezete. Debreczen. 1860. (Az özvegy grófnénak küldött diszpeldány mása.) stb.

71. Simonffy Sámuelné szül. Ercsey Krisztina asszony: tallérnagyságú érzévegyméltóság a Peel-Robertféle 1846-diki szabad kereskedelmi törvény szerencses keresztülmentére az angol parlamentben.

A szerkesztő izenete.

Sz. K. — A terv nem sikerült. Közelebb magán levelet írok.

Tóthelyi József urnak. D. Földvár. — Lapunk fél évi folyamára nem 1 frt 50, de 2 frt 50 krral lehet előfizetni. Kérjük a beküldött összeget kipótolni.

A „Hortobágy“

szépirodalmi, művészeti, gazdasági, kereskedelmi, ipar, s általában társas életi hetilap. Megjelenik minden pénteken. Előfizetési ára máj.—decz. 8 hóra 3 frt. 50 kr., máj.—aug. 4 hóra 1 frt. 70 kr. A ki 8 hóra előfizet, az műmellékletül

a debreczeni állandó színház

diszes rajzát nyeri, Skalnietzky rajza szerint. — Hirdetések jutányos díjért közöltetnek. A lap tiszta jövedelme kizárólag jótékony célra fordítatik. — Minden a lapot érdeklő közlemény a szerkesztőhöz (Széltutca 2465. sz.) intézendő.

Előfizetéseket folyást elfogadunk, a helybeliekre nézve azon megjegyzéssel, hogy lapunk kihordója vagy bárkinél is aláírhatnak ugyan, de apénzt csak oly egyénnek adják át, ki a szinügyegylet peesétjével ellátott nyugtát mutat elő.

Lapunk kihordója egy „Panaszkönyvet“ hord magával, melyet minden helybeli előfizetőknek, kívánatára előmutatni tartozik. Kérjük a reclamatiót, vagy egyéb panaszokat e könyvbe írni.

Kiadó: a debreczeni Szinügyegylet.

Szerkesztő: Illésy György.

HIRDETÉSEK.

A f. évi július 1-ső napjától fogva, a debreczeni takarékpénztári társulatnak f. évi május 9-kén tartott közgyűlésén keletkezett határozata folytán, a betételek utáni kamatláb 4 száztóliról, általánosságban 5 száztólira fellebb emeltetett, azonkívül a betételek utáni kamatok, úgy a betétel mint a kivétel alkalmával, nem úgy mint eddig csak egész hónapokról, de f. év július 1-ső napja után, fél hónapokról is, a betevők javára kiszámítani, és kifizetni fognak.

Ezen, a betevőkre nézve kedvező határozat, oly kijelentéssel közölni, miszerint a legalább egy évig fel nem mondható tőkék után a választmány 6 száztólí kamatot is utalványozhat. Az ez iránti nyilatkozatok a takarékpénztárnál teendők.

Komlóssy Imre m. k. elnök igazgató.

Táy Gusztáv m. k. jegyző.

Természetráji és népismei kiállítás.

Többek becses felszólítására, Debreczenen keresztül Pestre utaztomban, általánosan ismert természetráji és népismei gyűjteményemet, a helybeli polgári Casino nagy teremében, néhány napra közszemlére kiállítottam, s a t. cz. közönséget látogatásra tisztelettel felszólítom. — Kiállítmányom reggeli 8 órától esti 7 óráig nyitva áll. Belépti díj személyenkint 25 ujkracjzár.

Plalow H.

A debreczeni Zenede ügyében.

A mai napon tartott választmányi ülésben létrejött határozat alapján felhívom a t. cz. a lapító tagokat, hogy az általuk tett alapítványok összegeit, vagy f. év július 15-ig, 1862-dik évi január 1-től folyó évi június 30-ig eső félévi 6% kamataival együtt, egyleti pénztárnok Borsos Ferencz urnál (a piacon levő gyógyszerárban) befizetni sziveskedjenek, vagy, a mennyiben alapítványi tőkéiket maguknál megtartani kívánnák, a kamatot ugyan a fent írott fél évről mindenesetre befizetvén, — folyó évi július 15-től fogva egyleti ügyvéd Oláh Károly urnál, (hatvanutca 1572. sz. a.) a kamat fizetést igazoló nyugta előmulatása mellett, a tőkét kellőleg biztosítandó kötelezvényt állítsanak ki.

A fent írottak mielőbbi teljesítésére a t. cz. a lapító urakat annyival inkább fölkérem, mivel a mai napon tartott választmányi ülésben 3 tanári állomásra már a csőd utáni pályázás és a tanfolyamnak a folyó évi október 1-jén megkezdése is elhatározoltván, az egylet pénzügyeinek rendezése haladékat nem szenvedhet.

Kelt Debreczenben. 1862. Jun. 30.

Farkas Ferencz m. k.
zenedei elnök.

Hirdetés.

A debreczeni kir. váltótörvényszék részéről közhirre tetetik, mikép felperes Hattani Gáborról részére 200 forint s járulékaik erejéig alperes Lefkovich Ignác helybeli lakostól lefoglalt többrendű ingóságok, házbútornemek, f. év július 10-dik napján reggeli 9 órakor, nevezett alperesnek Széchenyi utcza lakasan közarverésen készpénzlietés mellett el fognak adni.

Debreczen június 1-én 1862.

Báthory Sándor,
váltótörv. tag.

37-dik ÁRJEGYZÉK

az „István“ gőzhengermalom gyártmányairól.

(Debreczenben költségmentesen, készpénzfizetés mellett, osztrák értékben, kötelezettség nélkül.)

A. asztali dara nagy szemű	15 frt.	20 kr.	Rózsizst 2-dik rendű	15 frt.	60 kr.
B. ugyanaz apró	15 "	20 "	00. árpakása	15 "	"
C. dara középszerű	13 "	40 "	0. árpakása	14 "	"
0. királyizst	14 "	20 "	1. árpakása	12 "	"
1. lángizst	13 "	20 "	2. árpakása	10 "	"
2. montizst	12 "	20 "	3. árpakása	8 "	"
3. szemlyizst	10 "	40 "	4. árpakása	7 "	"
4. fehérkenyérlizst 1-ső rendű	8 "	20 "	Árpalizst	3 "	"
5. ugyanaz 2-dik	7 "	"	Láblizst	3 "	"
6. barnakenyérlizst	5 "	40 "	Korpa	2 "	"
Kétszereslizst	6 "	70 "	Buzaalj	3 "	20 "
Rózsizst 1-ső rendű	8 "	"			

Minden zsákért 1 frt. 5 kr. lefizetendő. E betétet azonban a vevő visszakapja, ha a zsákot, az elvitel napjától számított legfeljebb 3 hó alatt, hiba nélkül, bérmentesen visszaszállítja.

Debreczen 1862. Junius 1.

1—35—9.

Debreczen 1862. Nyomatott a Város könyvnyomdájában.